

El llenguatge

Encara

16/XI/1980

L adverbí encara és, en principi, un mot temporal, i com a és unànimement sentit per la massa parlant, tot i que hom l'usi correntment denotant certes nocions ja força allunyades de la noció de temps. Efectivament, quan diem Encara dorm volem dir que continua dormint, però si diem Encara s'ho creu més aviat intentem significar que algú es creu una cosa tot i els obstacles que, lògicament, priven de creure-se-la.

El Diccionari Fabra resumeix en la definició «amb tot això, a més d'això» tots els usos no temporals de l'adverbí encara. La Gran Enciclopèdia Catalana, en un article més elaborat, detalla amb sengles definicions aquests diversos usos, però per al nostre propòsit ens interessa únicament de transcriure la que correspon a un valor que podríem anomenar intensiu: «En comparacions de superioritat o inferioritat, denota que allò que hom destaca com a superior o inferior ho és tot i assolir també l'altre element de la comparació un grau considerable». Es el cas que creiem que correspon a la frase que era l'objecte del nostre comentari d'ahir, Opino que ni són necessàries ni encara menys convenients, que suggeríem, com a solució potser més encertada, en lloc de Opino que ni són necessàries ni molt menys convenients (sempre que interpretem correctament el sentit que vol tenir aquesta frase, que no és pas cap exemple inventat sinó procedent d'un article periodístic).

Creiem que aquest ús de l'adverbí encara amb valor intensiu és ben digne d'ésser posat en relleu, com a solució justa i precisa, ahora funcional, flexible i elegant. En tenim molts exemples anotats de Rovira i Virgili, en les seves admirables proses recollides en els volums Teatre de la natura i Teatre de la ciutat, alguns dels quals creiem que escau de transcriure:

Davant un camp ben conreat, l'encara més si és de regadiu, ens entra pels ulls el gaudi de la vida.

Bell és el bosc, bell és el jardí. Més bell és encara l'hort.

Estimem les terres verges que passen a ésser fecundades pel treball. Però estimem encara més les terres velles, d'antiga maternitat...

Si la terra vella és de regadiu, la seva humanització és encara més forta.

Fora els filferros amb punxes! Fora, encara més, aquest coronament de miques de vidre...

La veu de la mar actua damunt d'elles: més imperativament encara que no la veu de la terra damunt les famílies de la pagesia.

...els dona, no ja l'animació visual, ans encara una vida bategant d'ésser col·lectiu.